

Stanislav Brož

Adaptace (vybraných) anglicismů ve španělštině

(posudek vedoucího bakalářské práce)

Přejímání anglicismů je aktuálním tématem v mnoha jazycích a setkává se s nejednoznačnou reakcí: jazyková realita (úzus) je často v rozporu s představami normotvorných institucí, které přílišný vliv jiných jazyků považují za nepatřičný. Jazykové akademie španělsky mluvících zemí nepatří mezi ty nejvíce ochránářské, problém vlivu angličtiny je ale i ve španělštině živý. Předkládaná práce je věnována analýze adaptace vybraných lexikálních anglicismů (konkrétně substantiv), tak jak ji zobrazuje úzus odrážející se v jazykových korpusech.

Struktura práce je tradiční, skládá se z teoretické a praktické části. Teoretické kapitoly se stručně věnují všemu, co je třeba popsat, chceme-li adaptaci anglicismů zkoumat: postupně jsou obecně charakterizovány pojem neologismus, role angličtiny v dnešním světě (je chápána jako *lingua franca*) a klasifikace anglicismů. Po tomto obecném úvodu, stručném, ale neopomíjejícím nic podstatného, už autor přechází ke španělštině a předkládá nejprve typologii cizích slov, tak jak se uvádí v sekundární literatuře (jelikož ho i v praktické části bude mj. zajímat, proč se některé anglicismy adaptují snáz a jiné obtížněji, věnuje se především otázce potřeby cizích slov a za klíčový faktor považuje existenci nepřijaté, španělské alternativy k danému slovu), a poté dosti podrobný popis procesů grafické, fonetické a morfologické asimilace cizích slov ve španělštině. Jelikož za znak asimilace považuje též morfologické chování přejatého substantiva, svůj teoretický výklad zakončuje popisem přidělování gramatického rodu a vytváření množného čísla. Jádrem práce, její praktická část, sestává ze 17 stručných kapitol, z nichž každá je věnována korpusové analýze jednoho vybraného substantiva. Kapitoly mají analogickou strukturu: nejprve je charakterizována normou přijatá varianta (příp. varianty) daného slova spolu s variantami dalšími, jež se mohou objevit v úzu, a pak je frekvence výskytu všech těchto variant ověřena na španělském jednojazyčném korpusu Corpes XXI a na španělské části paralelního korpusu InterCorp. Analýze jsou podrobeny též plurálové formy vybraných slov a pozornost je věnována také rozdílům mezi Španělskem a Hispánskou Amerikou. Vybraná slova jsou uspořádána do několika skupin podle zakončení, protože autor vychází z hypotézy, že anglicismy se zakončením, které je ve španělštině běžné, se budou adaptovat snáz než slova zakončená neobvykle. Závěrečná kapitola zobecňuje získané výsledky a zasazuje je do širšího kontextu přejímání slov.

Hned v úvodu svého hodnocení mohu konstatovat, že text splňuje vše, co se od dobré bakalářské práce očekává: v teoretické části autor osvědčil schopnost analyzovat sekundární literaturu, vybrat z ní to podstatné a uspořádat teoretický výklad tak, aby byl přehledným a úplným popisem zkoumaného jevu. V textu nenacházím – jak tomu u bakalářských prací občas bývá – nenáležitě odbočky či výklady k nepodstatným

věcem. Vzhledem k rozsahu práce a k tomu, že se jedná o bakalářskou, nikoli diplomovou práci, je výklad ke každému dílčímu tématu stručný a nezachází do teoretických podrobností, ale to není na závadu, protože jako celek je věcně správný. Totéž platí i o praktické části: obsahuje základní analýzy, které sice nepřinášejí překvapivé výsledky, ale jsou solidně zpracovány. Mohu tak konstatovat, že autor zcela naplnil účel a smysl bakalářské práce.

Dílčí komentáře k práci a náměty k diskusi u obhajoby:

- Na s. 16 mluví autor o anglicismech, které vstoupily do španělštiny přes třetí jazyk. Může uvést nějaký příklad? A chovají se podle jeho názoru taková slova jinak než ostatní přejaté anglicismy?
- Na s. 16 mluví autor o syntaktických anglicismech. Může uvést příklad? Jsou takové anglicismy snadno identifikovatelné?
- Výklad o grafické a zejména fonetické asimilaci by mohl být podrobnější a systematictější, ale je v zásadě úplný.
- Výklad o přiřazování rodu (s. 22) je místy poněkud zjednodušený (je zásadně nutné rozlišovat mezi neživotnými a životnými substantivy, resp. substantivy označujícími živé tvory).
- Jakým způsobem vytypoval autor varianty, které pak podrobil analýze? Mám na mysli pochopitelně ty „nenormativní“.
- Autor uvádí, že hledání důvodů, proč se ta či ona varianta používá nebo nepoužívá, nebylo jeho cílem, ale mohl by přesto naznačit, jak si vysvětluje hojně užívání slov typu *mítin* nebo *bacon*, u nichž nelze pochybovat o existenci vhodné španělské alternativy?
- Nejzajímavější jsou ta slova, která se vzpírají snadnému přejetí (*whisky*, *home run*) – výsledná adaptovaná forma také bývá nejbližší od té původní.
- Mění se nějak výsledky, je-li některé slovo součástí lexikalizovaného či k lexikalizaci směřujícího spojení (*cara de póquer*)?

Z formálního a jazykového hlediska je práce připravena pečlivě, v textu jsem našel jen několik málo překlepů a chyb v interpunkci.

Celkově práci plně doporučuji k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou *výborně*.

V Praze dne 25. 8. 2018

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.